

KESKKONNAAMET

KORRALDUS

12. november 2018 nr 1-3/18/2692

Maavara kaevandamiseks keskkonnaloa andmine Rääma turbatootmisalal

I. ASJAOLUD

AS Jiffy Products Estonia (registrikood 10053049; aadress Papiniidu tn 5a/1, 80042 Pärnu) esitas 22.02.2018 Keskkonnaametile Rääma turbamaardla Rääma turbatootmisala maavara kaevandamiseks antud keskkonnaloa (edaspidi ka *kaevandamisloa*) nr L.MK.PM-13268 muutmise taotluse (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 22.02.2018 nr 12-2/18/2652 all). Taotluse kohaselt soovitakse kaevandamisloa kehtivusaega pikendada 30 aasta võrra ehk kuni 20.12.2049, lisaks vähendada mäeeraldise pindala 79,22 ha-ni (olemasoleva mäeeraldise pindala on 126,33 ha) ning korrigeerida teenindusmaa pindala vastavaks Rääma turbaraba kinnistu piirile.

Rääma turbatootmisala asub Pärnu maakonnas Tori vallas Kilksama külas riigile kuuluvatel kinnistutel Rääma turbaraba (katastritunnus 73001:008:0221, riigivara valitseja on Keskkonnaministeerium ja volitatud asutus Maa-amet) ning Surju metskond 48 (katastritunnus 73001:001:1395, riigivara valitseja on Keskkonnaministeerium ja volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus). Taotletava mäeeraldise pindala on 79,22 ha ja selle teenindusmaa pindala on 172,86 ha. Maavara kaevandamise maksimaalne aastamäär on 14 tuh t, maavara kasutatakse aianduses ja energeetikas. Kaevandajaks on AS Jiffy Products Estonia.

Riigilõiv 500 € on tasutud 22.02.2018 riigilõivuseaduse § 123 lõike 1 kohaselt.

Seisuga 01.01.2018 oli kehtiva Rääma turbatootmisala mäeeraldisega seotud varuplokkide jääkvaru järgmine: plokis 1 (vähelagunenud turvas) aktiivne tarbevaru 38 tuh t ja kaevandatav varu 38 tuh t; plokis 2 (hästilagunenud turvas) aktiivne tarbevaru 268 tuh t ja kaevandatav varu 240 tuh t.

Maapõueseaduse (edaspidi ka *MaaPS*) § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (edaspidi ka *HMS*) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi.

MaaPS § 1 lõike 4 järgi kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (edaspidi ka *KeÜS*) 5. peatükki, arvestades MaaPS erisusi.

Kaevandamisloa muutmise taotlus on 21.03.2018 avalikustatud ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Keskkonnaamet teavitas 22.03.2018 kirjaga nr 12-2/18/2652-3 kaevandamisloa muutmise taotluse esitamisest ja avatud menetluse algatamisest KeÜS § 46 lg 1 punktides 1 ja 2

nimetatud isikuid. Kuni kaevandamisloa muutmise või muutmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igaühel õigus esitada Keskkonnaametile taotluse kohta põhjendatud ettepanekuid ja vastuväiteid. Avalikustamise käigus ettepanekuid ja vastuväiteid ei esitatud.

KeÜS § 47 lõike 2 kohaselt avaldatakse kaevandamisloa taotluse menetlusse võtmise kohta teade väljaandes Ametlikud Teadaanded ja kohalikus või maakondlikus ajalehes. Teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis kaevandamisloa muutmise taotluse menetlusse võtmise teate avalikustamata kohalikus või maakondlikus ajalehes, kuna kavandatav tegevus (olemasoleva kaevandamisloa kehtivusaja pikendamine) on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning antud tegevuseks puudub piisav avalik huvi.

MaaPS § 49 lõike 6 alusel saatis Keskkonnaamet 04.06.2018 kaevandamisloa muutmise taotluse ja selle kohta tehtava otsuse eelnõu arvamuse saamiseks kaevandamiskoha kohalikule omavalitsusele.

Tori Vallavolikogu nõustus 28.06.2018 otsusega nr 99 (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 02.07.2018 nr 12-2/18/2652-6 all) kaevandamisloa muutmisega.

MaaPS § 49 lõike 7 alusel saatis Keskkonnaamet 25.07.2018 kirja nr 12-2/18/2652-9 kaevandamisloa muutmise taotluse ja selle kohta tehtava otsuse eelnõu arvamuse saamiseks maavarade komisjonile. Maavarade komisjon nõustus 13.08.2018 istungi protokollilise otsusega nr 18-122 kaevandamisloa muutmisega.

Kooskõlas MaaPS § 1 lõigetega 3 ja 4, HMS §-dega 40, 48 ning 49 tegi Keskkonnaamet 02.07.2018 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded avalikkusele teatavaks kaevandamisloa muutmise korralduse eelnõu. Arvestades asjaolu, et avalikkusel peab olema HMS § 49 lõike 2 ja KeÜS § 48 lõike 4 kohaselt võimalus eelnõuga tutvuda vähemalt kaks nädalat, määras Keskkonnaamet eelnõudele ettepanekute ja/või vastuväidete esitamise võimaluse teates märgitud tähtaja jooksul. Avalikustamise käigus vastuväiteid ja ettepanekuid ei esitatud.

KeÜS § 47 lõige 6 sätestab, et kui sama paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotluse menetlusse võtmise teates ei avaldatud keskkonnaloa taotluse ja selle kohta antava haldusakti eelnõu väljapaneku aega ja kohta või seisukoha ning küsimuste esitamise tähtaega ja adressaati, avaldatakse nende andmetega teade vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 2¹ sätestatud nõuetele viivitamata pärast haldusakti eelnõu valmimist. KeÜS § 47 lõige 2 sätestab, et teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis kaevandamisloa muutmise taotluse kohta antava haldusakti eelnõu teate kohalikus või maakondlikus ajalehes avalikustamata, kuna kavandatav tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning antud tegevuseks puudub piisav avalik huvi.

Juhindudes HMS § 40 lõikest 1 peab haldusorgan enne haldusakti andmist andma menetlusosalistele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis haldusakti kohta oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet küsis AS-lt Jiffy Products Estonia 03.07.2018 kirjaga nr 12-2/18/2652-7 arvamust või vastuväiteid kaevandamisloa muutmise eelnõule kahe nädala jooksul kirja kättesaamisest alates. AS Jiffy Products Estonia vastuväiteid ja ettepanekuid ei esitanud.

II. KAALUTLUSED

MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamisloa Keskkonnaamet. MaaPS § 67 lõige 1 sätestab, et kui kaevandamisloa kehtivusaja jooksul ei ole kaevandatavat maavara mäeeraldise piires täielikult ammendatud või kaevandatud maa ei ole korrastatud, pikendab kaevandamisloa andja loa omaja taotluse alusel loa kehtivust aja võrra, mis on vajalik maavara ammendamiseks, kuid mitte rohkem kui MaaPS § 60 lõigetes 1 ja 2 sätestatud tähtaja võrra (MaaPS § 60 lõike 1 kohaselt antakse kaevandamisluba kuni 30 aastaks). Turba kaevandamiseks antud lube võib pikendada 30 aasta kaupa kuni kaevandatava maavara ammendamiseni.

Vastavalt MaaPS § 66 lõikele 2 muudetakse kaevandamisluba, kui loa omaja taotleb kaevandamisloa kehtivusaja pikendamist. Loa omanik esitas 22.02.2018 korrektse taotluse kaevandamisloa nr L.MK.PM-13268 kehtivusaja pikendamiseks 30 aasta võrra ehk kuni 20.12.2049. Seisuga 01.01.2018 olid mäeeraldise piires järgmised maavarad: vähelagunenud turba aktiivne tarbevaru 38 tuh t, millest kaevandatav varu 38 tuh t ja hästilagunenud turba aktiivne tarbevaru 268 tuh t, millest kaevandatav varu 240 tuh t. Maavara kaevandamise maksimaalselt lubatud aastamääraks on 14 tuh t. Jääkvaru suurust ning kaevandatud ala korrastamiseks kuluvat aega arvestades on põhjendatud kaevandamisloa kehtivusaja pikendamine taotletud 30 aasta võrra.

Keskkonnaministri 23.01.2017 määruse nr 4 „Üldgeoloogilise uurimistöo loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa taotluse esitamise kord ning taotluse vorm ja täpsustatud nõuded taotluse kohta ning üldgeoloogilise uurimistöo loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa vorm“ § 6 lg 3 punkti 2 kohaselt kui luba muudetakse, sealhulgas mäeeraldist laiendatakse, kantakse loa vormile taotluses märgitud maavara kogus, millest on lahutatud kuni loa andmise kuupäevale eelneva kvartali lõpuni kaevandatud maavara kogus.

Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-le, keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses (edaspidi ka *KeHJS*) ning keskkonnaministri 23.01.2017 määruses nr 4 „Üldgeoloogilise uurimistöo loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa taotluse esitamise kord ning taotluse vorm ja täpsustatud nõuded taotluse kohta ning üldgeoloogilise uurimistöo loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa vorm“ sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks loa menetlemiseks. Kaevandamisloa muutmise taotlust kontrollis keskkonnaregistri andmete volitatud töötaja (Maa-ameti 02.03.2018 kiri nr 9-3/18/3790).

MaaPS § 45 lõike 1 kohaselt on turba kaevandamiseks lubatud kaevandamisluba taotleda üksnes kaevandamisega rikutud ja mahajäetud turbaalade nimekirja või kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirja kantud alal või maardlal.

MaaPS § 45 lõike 3 kohaselt kantakse kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirja turbamaardla või selle osa või muu turbaala, mis on inimtegevusest mõjutatud ja mis ei oma eeldatavalt olulist looduskaitseväärtust ning sama paragrahvi lõike 4 kohaselt kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirja kantud turbamaardlal antakse kaevandamisluba turba kaevandamise aastamäära piires.

Turba kaevandamise aastamäär on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 22.12.2016 määrusega nr 150 (edaspidi ka *määrus nr 150*).

Rääma turbamaardla (registrikaardi nr 0230) on kantud keskkonnaministri 27.12.2016 määruse nr 87 „Kaevandamisega rikutud ja mahajäetud turbaalade ning kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirja“ lisas 2 toodud kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirja.

Rääma turbatootmisala mäeeraldise kaevandamisloa muutmise taotluse kohaselt on tegemist olemasoleva mäeeraldisega, kus toimus jääkvarude ümberhindamine. Rääma turbatootmisala mäeeraldise piire ei laiendata (mäeeraldise pindala vähenes 126,33 ha-lt 79,22 ha-le tulenevalt varuplokkide piiride korrigeerimisest ja ammendatud alade mäeeraldisest väljajätmisest) ja kaevandamise maksimaalset aastamäära ei muudeta. Kuna kaevandamise maksimaalset aastamäära ei muudeta, ei muutu ka varasemalt antud kaevandamislubadega kaetud Pärnu maakonna turba kaevandamise aastamäär. Sellest tulenevalt ei ole Rääma turbatootmisala kaevandamisloa muutmine vastuolus MaaPS § 45 lõikega 4 ja määrusega nr 150.

2.1. Keskkonnamõju hindamine

KeHJS (RT I, 04.07.2017, 45) § 11 lõike 2 alusel jättis Keskkonnaamet 24.07.2018 kirjaga nr 12-2/18/2652-8 Rääma turbatootmisala kaevandamisloa muutmise taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata. Eelnimetatud otsuse kohaselt kantakse kavandatava tegevuse erisused või keskkonnameetmed muidu ilmnedu võiva olulise ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või leevendamiseks antavale kaevandamisloale täiendavateks tingimusteks (käesoleval juhul täpsustatakse mh loal olevaid täiendavaid tingimusi).

2.2. Kaalutlused loa andmisel

Kaevandamisloa muutmise menetlusele kohaldatakse HMS avatud menetluse sätteid ja KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS erisusi.

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal selgitatakse välja, kas konkreetse loa muutmise taotluse puhul esineb MaaPS § 55 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

Tulenevalt MaaPS § 50 lõikest 6 tuleb kaevandamisloa taotlemisel taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjäätmeid, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmeoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses. MaaPS § 50 lõike 3 kohaselt peab kaevandamisloa taotluse seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjäätmete kohta. Kui jäätmed tekivad kaevandamise käigus, siis jäätmeseaduse § 42¹ lg 3 punkti 1 alusel esitatakse kaevandamisjäätmekava loa andjale kinnitamiseks koos asjaomase loa taotlusega, lähtudes MaaPS kehtestatud nõuetest. Jäätmeseaduse § 7¹ lõike 1 kohaselt loetakse kaevandamisjäätmeteks jäätmed, mis on tekkinud maavarade uuringute, maavarade kaevandamise, rikastamise ja ladustamise ning kaevandamise töö tulemusena. Rääma turbatootmisala kaevandamisjäätmekava on kinnitatud Keskkonnaameti 15.09.2014 korraldusega nr PV 1-15/14/220.

MaaPS § 55 lg 3 punkt 1 sätestab, et kaevandamisloa andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest kaevandamise või kaevandamisjäätmete käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning AS Jiffy Products Estonia ei ole karistusregistrisse kantud (karistusregistri päring seisuga 06.03.2018 ja 01.11.2018).

Vabariigi Valitsuse 23.10.2008 määruse nr 155 „Katastriüksuse sihtotstarvete liigid ja nende määramise kord“ § 6 punkti 11 järgi peab maavara (v.a turba) kaevandamiseks ja töötlemiseks kasutatava maa katastriüksuse sihtotstarve olema mäetööstusmaa. Rääma turbatootmisala asub katastriüksustel 73001:008:0221 Rääma turbaraba (sihtotstarve: turbatööstusmaa) ja 73001:001:1395 Surju metskond 48 (sihtotstarve: maatulundusmaa).

2.3 Täiendavate tingimuste seadmine

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja –vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutusõigus tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). MaaPS § 56 lg 2 punkti 5 alusel märgitakse kaevandamisloa lahtrisse „Täiendavad tingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavarade ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ja kaevandamisjäätmete käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks.

Kehtivale kaevandamisloale nr L.MK.PM-13268 on märgitud järgmine täiendav tingimus: rekultiveerimisprojekt koostada ja esitada kinnitamiseks loa väljaandjale 1 aasta enne kaevandamistööde lõppu.

Tulenevalt turbatootmisalade korrastamise keerukusest ja aeganõudvusest, täpsustatakse nimetatud tingimust järgmiselt: korrastamisprojekt esitada loa andjale esimesel võimalusel, kuid mitte hiljem kui 3 aastat enne kaevandamisloa kehtivusaja lõppu.

Keskkonnaametile teadaolevalt ei ole Rääma turbatootmisalal kaevandamise kohta esitatud kaebusi ülenormatiivse tolmu ja müra osas. Lähim eluhoone paikneb tootmisala piirist ligikaudu 400 m kaugusel Arrukase kinnistul (katastritunnus 80901:001:0013). Välistamiseks ebasoodsate keskkonnamõjude avaldumist ning lähtudes ettevaatusprintsipi lisab Keskkonnaamet muudetavale loale täiendava tingimuse järgmises sõnastuses: tolmuheitmete vähendamiseks piirata veokite liikumiskiirust karjääris kuni 30 km/h ning töö toimumisel kuival ajal (kevad-suvi-sügis) regulaarselt kasta tootmisalal asuvaid teid ja teenindusplatse veega või töödelda vastavate vahenditega. Toodangu väljaveol tuleb veoautodel kasutada koormakatteid.

Rääma turbatootmisalale on kogu tootmisala ulatuses välja ehitatud toimiv kuivendusvõrk (kuivendus- ja kogujakraavid, settetiigid), mille aastatepikkuse kasutamise tagajärjel on ümbritsev ala kuivendamisest mõjutatud ja piirkonna veerežiim eeldatavalt stabiliseerunud. AS-ile Jiffy Products Estonia on väljastatud vee erikasutusluba nr L.VV/325136 kuivendusvee ärajuhtimiseks Rääma turbatootmisalalt Rabametsa kraavi. Nimetatud vee erikasutusloas on sätestatud seiretingimused, seiratavate komponentide piirmäärad ning meetmed võimaliku negatiivse mõju vähendamiseks. Seega ei lisata muudetavale kaevandamisloale täiendavaid tingimusi vee kvaliteedi seiramisega seonduvalt.

Tori Vallavolikogu asjaomase asutusena nõustus keskkonnamõju hindamise algatamata jätmisega.

III. OTSUSTUS

Arvestades eeltoodut ja võttes aluseks MaaPS § 48, § 67 lõike 1 ning Keskkonnaameti peadirektori 15.08.2016 käskkirja nr 1-1/16/306 „Osakondade põhimääruse kinnitamine“ lisa 1 „Keskkonnaameti keskkonnoosakonna põhimääruse kinnitamine“ ning tuginedes Tori Vallavolikogu 28.06.2018 otsusele nr 99, maavarade komisjoni 13.08.2018 istungi protokollilisele otsusele nr 18-122 ja AS Jiffy Products Estonia taotlusele, **otsustan:**

3.1 Pikendada AS Jiffy Products Estonia Rääma turbatootmisala kaevandamisloa nr L.MK.PM-13268 kehtivusaega 30 aastat ehk kuni 20.12.2049.

3.2 Määrata loa vormi punktis 4.3 mäeeraldise pindala: 79,22 ha ja punktis 4.4 teenindusmaa pindala: 172,86 ha.

3.3 Määrata loa punktis 6.1 vähelagunenud turba aktiivse tarbevaru suuruseks 38 tuh t ja kaevandatava varu suuruseks 38 tuh t; hästilagunenud turba aktiivse tarbevaru suuruseks 268 tuh t ja kaevandatava varu suuruseks 240 tuh t (*nimetatud kogused on toodud seisuga 01.01.2018 ja täpsustatakse loa muutmisel vastavalt vajadusele*).

3.4 Määrata loa vormi punktis 9 kaevandatud maa kasutamise sihtotstarve: taastuv soo.

3.5 Täpsustada loa vormi punktis 10 täiendavaid tingimusi ja lisada neid juurde järgmiselt:

3.5.1 Korrastamisprojekt esitada loa andjale esimesel võimalusel, kuid mitte hiljem kui 3 aastat enne kaevandamisloa kehtivusaja lõppu.

3.5.2 Tolmuheitmete vähendamiseks piirata veokite liikumiskiirust karjääris kuni 30 km/h ning töö toimumisel kuival ajal (kevad-suvi-sügis) regulaarselt kasta tootmisalal asuvaid teid ja teenindusplatse veega või töödelda vastavate vahenditega. Toodangu väljaveol tuleb veoautodel kasutada koormakatteid.

3.6 Avalikustada Rääma turbatootmisala kaevandamisloa muutmise teade ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Muudetud kaevandamisluba nr L.MK.PM-13268 on kättesaadav Keskkonnaameti e-teenuste portaalis <https://eteenus.keskkonnaamet.ee>.

Käesolevat otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul loa teatavaks tegemisest, esitades vaide käesoleva haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo
keskkonnaosakond

Saata: AS Jiffy Products Estonia (info@jiffy.ee), Tori Vallavalitsus, Tehnilise Järelevalve Amet, Maa-amet

Agnes Kapanen
maapõuespetsialist
maapõuebüroo
keskkonnaosakond